118309 - Kar amacıyla işletilen vakıflar ve kamu varlıkların zekâtı

Soru

İşletmeye tabi olan vakıf varlıklarında zekat var mı? Ayrıca devletin kar amacıyla işlettiği projelerin zekatı verilir mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Vakfın varlıkları, ister işletilsin veya işletilmesin vakıf mallarında zekat yoktur. Çünkü vakıflar hiç kimsenin mülkü değildir. Şayet vakıflar işletilirse bunun kazancı vakfeden kişinin belirlediği yerlerde harcanacaktır. (fakirlere, yoksullara, yaşlılara, ilim talebelerine vb.) her kim bu mallardan bir şey alır ve bu varlığın üzerinden bir sene geçer ve nisap miktarındaysa bu durumda bu varlığın zekatı verilir. Çünkü bu varlık vakfın değil belirli bir şahsın mülkü olur.

Daimi Fetva Kurulu alimlerine şu şekilde bir soru soruldu:

Bir kabile, kabile içerisinde kan davaları sonlandırmak için kendi aralarında bir miktar para topladılar. Daha sonra bu parayı ticarette çalıştırdılar ve kazanılan para yine kan davaları için tahsis edildi. Bu toplanan parada zekat var mı? Şayet bu mal ticarette kullanılmasa da zekat var mı?

Cevap: Olay anlattığınız şekildeyse bu parada zekat yoktur. Çünkü bu para vakıf hükmündedir. Bu para ister dondurulmuş olsun ister ticarette işletilsin bu parada zekat yoktur. Çünkü bu para fakirlere veya zekat almaya hak eden kişilere tahsis edilmemiştir. (Daimi Fetva Kurulu 9/291)

Şeyh İbn Useymin şöyle dedi: Devletin varlıkları beytulmal'a gittiği için bunun belirli bir sahibi olmadığı için bu mallarda zekat yoktur. (Şerhul Kafi)

Sonuç olarak devletin malları (beytul mal) ve aynı şekilde vakıflar belirli bir kimsenin malı olmadığı

için zekatı yoktur. Bu mallar ister işletilsin veya işletilmesin hüküm aynıdır.

En iyisini Allah bilir.